

„EDINOST“

izhaja dvakrat na teden, vsako sredo in soboto ob 1. uri popoldne.

„Edinost“ stane:

za vse leto gl. 6.—; izven Avst. 9.— gl.
za polu leta „ 3.—; „ 4.50 „
za četrt leta „ 1.50; „ 2.25 „

Posamične številke se dobivajo v prodajnicah tobaka v Trstu po 5 nov., v Gorici in v Ajdovščini po 4 nov.

Na naročbe brez priložene naročnine se upravnštvo ne ozira.

EDINOST

Oglaš in oznanila se račune po 8 nov. vsakega v petitu; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor bi ga obseglo navadnih vrstic.

Poslana, javne zahvale, osmrtnice itd. se račune po pogodbi.

Vsi dopisi se pošiljajo uredništvu v ulici Carintia št. 25. Vsako pismo mora biti frankovano, ker ne frankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in inserate prejema upravnštvo v ulici Carintia 28. Odprte reklamacije so proste poštnine.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

„V edinost je“

Vabilo na naročbo.

Prvo četrtletje bliža se svojemu koncu. Vse one naročnike, ki so z naročnino na dolgu, opozorujemo, da jim bomo — dasi neradi — list vstavili, ako ne store svoje dolžnosti. Vse druge naročnike pa prosimo, da o pravem času ponove naročbo, da ne bomo imeli nepotrebnih sitnosti.

Cena listu je:

za vse leto gl. 6.—
za pol leta gl. 3.—
za četrt leta gl. 1.50

Administracija „Edinosti“.

Krivonos očetje.

Po spričevanju preoptimističnega nemškega pesnika Lessinga so Židovi sama poštenost in velikodušnost. Kristijanstvo je podstavljeno na židovstvo — trdi isti pisatelj. Ni čuda, da so Židje sami, kakor tudi njih bratci, ponosni na to priznanje ter se z največjo predrznostjo zadržajo v kristijane. Deloma njihovega rodu, celoma pa njih idej in nazorov so mestni očetje v Trstu razun petorice okoličanskih. To so javno pokazali nedavno, ko so se v javnej seji vprli vladinej prepovedi glede prenosa ostankov židovskega pesnika Revere v Trst. Isto pokazali so tudi v seji mestnega zbora dne 20. t. m. pri obravnavanju dveh zadev. Pred vsem se je prečitelo pismo rimskega župana, v kojem naznanja, da je mesto Rim na svoje troške poskrbelo, da se ostanki slavnega poeta Revere hranijo v Rimu dostojno njega „čednostim in zaslugam“. Po končanem berilu so črnci na galerije vzdignili velikansk rokoplesk in hrup. Po tej demonstraciji vstane svetnik Consolo ter slad-

ki mi besedami spominja velikodušnosti rimskega župana, čigar simpatični izrazi so Trstu v veliko čast! — Perbako! kdo bi veselja ne plesal, kader zve, da v Rimu za tržaške Žide tako skrbé. — Slednjič je predlagal, naj tržaški mestni zbor rimskemu županu pismeno izreče čute „naj živejše, nesmrtné hvaležnosti ki prošinjajo municipij in tržaško občinstvo“ (sic!). Seveda so Abrahamoviči in vsi njih somišljeniki v mestnem zboru temu predlogu koj pritrdili. Samo okoličanski poslanci gg. Martelanc, dr. Sancin in Nadlišek in nekateri desničarji so ostali na svojih sedežih, kajti oboževanje židovstva v seji mestnega zbora se je moralo vsakemu Avstrijcu studiti. Galerija je po svojej navadi ropotala in ploskala rudečej gospodi. —

Pri drugej točki dnevnega reda je interpeloval dr. Sancin župana glede preizdanja cerkve v Škedenju, ki je nedavno zgorela. Odgovor je bil, da se Škedenjci lahko še nekoliko časa poslužujejo kapelice čč. sester Benediktinarc in — še čakajo. Seveda za katoliške namene nema časa tržaški stavbeni urad.

Pečat svojemu pristno-židovskemu mišljenju so pa mestni očetje postavili, ko se je začela obravnavati zadeva gledé zidanja šeste župnijske cerkve. Ako bi še živel naš Vodnik, slišoč nesmisli in kolobocije, koje so čekali rudeči starešine, vpirajoč se nameri odbora za sezidanje šeste fare v Trstu, zagrmel bi bil nanje: Pojte rakom žvižgat, lažnjivi vi proroki!

Tajnik Boccardi je prečital oklice odbora za zidanje šeste fare in prošnjo za podporo ter omenil neke spomenice, ki jima je bila priložena. Poslanec Nadlišek predlaga, naj bi se mestni zbor zahvalil gospodu Deseppiju, ki je daroval v Rocolu prostor, na kojem bi se sezidala cerkev. Ali Lahon je črna duša: hvaležnost mu je španjska vas; radi česar je

poslanec Cambon posvaril okoličanskega poslanca, g. Nadlišeka rekoč: da je njegov predlog prenaqljen.

Isti svetovalec Cambon je nadaljeval rekoč: „Čprav se ne strinjam z nekimi duševnimi težnjami, trdim pa vendar, da verski čut čemdalje bolj peša; ali uzroka temu pojavu ni iskati v pomanjkanju cerkva, ampak v navalu neke eksotičke (to je nesramno) duhovščine, katera preti našej podedovanej narodnosti in kulturi. (Grozen ropot mej svojatjo na galeriji.) Žal mi je, da moram to omenjati, ali mestni zbor je dosedaj zanemarjal svojo dolžnost, pobijati te pojave, misleč, da to ne spada v njega področje; ali tržaška občina (namreč krivonosni slepci v kolibi) bode se postavila na noge odbijajoč to nevarnost ter bode strogo postopala z duhovščino njej podvrženih cerkva. Celo v prestolnici sv. Justa se prepoveduje slovenski. (Kaka sramota za Trst!) — Ako se mi ne bomo odločno in hitro uprli temu navalu, prišel bode čas, ko nam ne bode več možno tega storiti! (Burno odobravanje).

Kakor novi Mohamed ali Luter postavil se je tedaj lahonsko-židovski navdani advokatek, kateri mora Boga in Avstrijo zahvaliti za dober kruhek, ki ga vživa v Trstu, sicer bi bil morda obdeloval polento v onej deželi, kjer kraljuje prelepa navada, otroke prodajati. Ta ptuji kričoč tedaj preti slovenskej domaćej duhovščini z izgonom in kaznijo samo zato, ker duhovščina vestno in po prepisih svojega stanu izpolnjuje svoje dolžnosti ter se noče ukloniti intoleranci lahonskih strastnih slepcev! Ta tuji kulturonošec se drzne v javnej seji mestnega zbora dolžiti isto duhovščino uzroka pojemanju verskega čuta, kojega čuta mu duša nje-

gova niti gojiti ne more, ker je prezdivjana. Kje je pač bil č. gospod iz V. okraja, da ni predrznežu zamašil usta rekoč: evo me, tudi jaz pridigujem slovenski, verniki me umejo in sem Tržčan!

Slednjič je predlagal dr. Cambon, naj se zadeva izroči šolskemu odseku v proučevanje. Na to se oglasi mladi a živi Lahonček Spadoni ter izjavlja, da je on načeloma nasproten, da se prošnja vsliši. Kakšna „načela“ goji, pokazal je v sledečem govoru rekoč: „da ne govori iz verske nestrpnosti (saj veram je trebuh in strpljivost neznana čednost!) temveč on misli, ako bi se podpora dovolila, da bi se ustvarila nova nevarnost, kajti nova cerkev bi ne bila mestu v čast, ker ni sredstev za dovršeno umetniško delo, niti bi mestu koristila, kajti postala bi izvestno pomočnica cerkvi sv. Antona novega, namreč nova straža prodirajočega slovanstva! (Burno odobravanje mej sodrgo na galeriji). Mi poznamo nazore in namene duhovščine. Izvzemši nekatere duhovnike v Trstu švigajo izlec strupene strele proti našej narodnosti in proti vsem posadkam novejšje obraženosti. Abotnojemisliti, da bi duhovščina ne bila sovražna deželnej narodnosti! Ako pomagamo njih težnjam ter dovolimo podporo cerkvenemu odboru, onečastimo liberalne tradicije tega zbora, kateri je nedavno dovolil donesek za spomenik v Rimu odličnemu italijanskemu prostomislec! —

Kolikor besed, toliko gorastasnih laži, katere more izustiti le moralno ničeven človek, kojemu je v srcu zamrl najzadnji čut do vere in npravnosti. Napad vročokrvnega

PODLISTEK.

Predavanje v Puljskej čitalnici.

O iluzijah.

(Dalje.)

Poglejte sledečo resnično dogodbo, ki se je bila pred 17 leti pripetila! — Blizu Kanala je vas, katere imena nečem navesti, da bi koga v tistih krajih ne razjezil. — V hiši kmeta Žefa so so v zimskih večerih shajali možje bistroumni, katerih želja je bila „v loteriji zadeti.“ Razgovarjali so se, kako doseči ta namen. Vsaki je svojo povedal. Na zadnje pa razodene svoje vednosti tudi Blaž in pravi: „Veste, to mi je pa en gospod razodel, in kdor hoče tērne gotov biti, naj me posluša in se potem ravna; tērna je gotova! V petek med enajsto in dvanajsto uro v noči se gre na pokopališče, pobere koščico kacega ranjcega, jo vtakne na gola, leva nedra, prav tja, kjer srce bije, in se žnjo domov odpravi. Po noči se terna v sanjah prikaže!“

Žena Jožefa je to čula in stori, kakor je bil Blaž razkril. Šla je ob rečenem času na pokopališče, pobrala koščico ranjcega in se proti domu napotila. Ali oj

groza! Grobovi mrličev so se odprli! Ranjci so vstali in se približevali kmetici v raznih podobah. Revica vsa preplašena beži iz pokopališča in teče proti domu nazaj. Duhovi pa za njo! Vsa v znoju in bolj mrtva kot živa pride v svojo spalnico, poklekne, pomoli molitvico in se po tem zmuzne pod rjuho, pod katero je oče Žef že davno smrčal. Ali tudi tukaj jej pošasti neso dale miru, obdale so posteljo in odločno zahtevale nazaj koščico ranjcega brata. Sirota je prišla ob pamet in čudom se je Žef zjrtava čudil, da mu je žena, ki je vendar zdrava šla spat, kar brez vsacega vzroka znorela. Gre po gosпода fajmoštra, da prevede bolnico s sv. zakramenti. Ko je ta prečasní gospod stopil k postelji, se kmetica zave in spove. Prihodnjo noč jo vidimo iti lehkega koraka na pokopališče, kjer je osodepolno koščico odložila in se po tem proti domu vrnila. „Kakor bi me bili angeljci nosili, tako lahko sem domov prišla,“ je sama pripovedala.

Iz te dogodbič se spozna, da je duševna bolezen toliko časa trajala, dokler se ni kmetica oslobodila vzroka, ki je bil duh razburil.

Človek je po božjej podobi vstvarjen. Ta resnica velja za vsako osebo. Ljudje

so eden drugemu podobni in so v skrivnostnej duševnej zvezi med seboj. O tem se v navadnem življenju prav lahko vsaki hip prepričamo: Ako se eden posmeje, se tudi drugih smeh loti; jokajoči otrok nas vžalosti; kot študentje smo postajali na goriškem Travniku, zrlj proti nebu in svetlobo zvezde repatice občudovali, dasi ni bilo o takej zvezdi ne duha ne sluha. In vendar se je v naglici polno ljudstva nabralo, ki so čudno, izvanredno prikazen občudovali. Vidite torej, da se je naše ravnanje tudi na druge ljudi prenese in v njih ono čutstvo vzbudilo, katero smo mi le hlinili.

Ravno navedeni slučaj nam predstavlja duševno prevaro, vzbujeno v blizu nas stoječih ljudeh.

Take in enake prevare vplivajo simpatično na naše sosede.

Sledeči vzgled pripoveduje Bruno Schön v svojih pojavih o boleznih na duhu, priobčenih v Budimpešti l. 1859: Kuhar poveljnika neke ladije je umrl na morju. Mož je imel eno nogo krajšo od druge in je zarad tega šepal. Nekoliko dni po tem, ko so bili truplo ranjcega spustili v morje, pride ladjini častnik k poveljniku in pravi, da pokojnik pleše pred ladijo po morju in da so se zbrali vsi mornarji,

da ga opazujejo. Poveljnika je to naznanilo razjezilo in zagodrnjal je, naj ga puste na miru. — A čez nekoliko časa se je častnik zopet oglašil in poveljniku naznanil, da so mornarji od prevelikega strahu zbežali in se poskrili, kajti kuhar spremlja ladijo, šepajoč in plesoč pred njo; naj vender pride na krov ladije, da bode napravil red. — Pri tacem položaju ni ostalo poveljniku drugega, kot iti na krov. Toda tudi njega presune pošast na morju — ali vender zavkaže, da se ima ladija naravnost na prikazen zakrmiti. Zbegani mornarji pa neso dali posluha; vsled česar je bil poveljnik prisiljen sam stopiti k krmilu in ladijo obrniti proti prikazni. Ko so ob prikazen zadeli, so spoznali, da je kos rjuhe na plavajočem kosu prelomljenega jambora kake ponesrečene ladije. Kakor se je morje zibalo, enako se je plahta na kolu zibala; zdelo se je, da ranjki kuhar po vodi pleše. V naglici je eden mornar v prikazni videl ranjcega kuharja, in drugi mornarji so se kar brez premisleka dali duševno prevariti in so menili, da vidijo isto prikazen.

Še en vzgled iz domačega življenja Vam hočem navesti, da se boste malo nasmejali in laglje spali.

(Konec prih.)

dr. Spadonija na duhovščino — po njega mislih slovansko — je zajedno napad na vse cerkveno dostojanstvo v naši škofiji in nesramno grdenje katoliške vere, koja je tukaj edino vladajoča. Enake napade in blatenje duhovščine mora obsoditi vsak poštenjak in mi sploh obžalujemo in se čudimo, da e. kr. vlada dopušta, da se enaki nesramni napadi v javnih sejah trpe, da jih vrhu tega še časniki na široko opisujejo ter s tem ščuvajo burno italijansko ljudstvo in zadnje slojeve mestjanstva, pouličnjake in pobaline, proti duhovščini in nam Slovanom. Kakor je dan na dan očitnejše, postaja mestna zbornica torišče narodnih in protiverskih strasti in najsikrajnejšega ščuvanja! Je-li so možje, ki v njej sedé res „avstrijski navdušeni“, kakor so trdila vladina glasila po dovršenih zadnjih volitvah v mestni zbor? Neosnovani napadi strastnega Lahona Spadonija žalijo ne le slovansko duhovščino, koja si je svesta svojih dolžnosti, ampak žalijo vse verno katoliško občinstvo, radi česar menimo, da bi bilo umestno, da se prevzvišeni škofjski ordinarijat tržaško-koperski na višjem mestu potegne za čast podvržene mu duhovščine, ki je s tem očitno in javno rzzžaljena!

Na opombo g. Nadlišeka, da bi mestni zbor izvestno brez obravnave dovolil denarno svoto za kako gledišče, dodim mu dennrja nedostaje za cerkve, — je galerija udarila v smeh in sikanje.

Dulce in fundo. Manjkalo je še, da spregovori znani iredentist in slovanzožec E. Raškovič. On ne nasprotuje veri, čeprav je brezveren. Umeva in ceni delo odbora za zidanje cerkve ter odobrava besede Cambonija in Spadonija, ali on misli stvar iz necega tretjega stališča. Našemu mestu preti vedna nesreča; v kratkem se bode dovršila ona kriza, koja pričakujemo; odzame se nam namreč zadnja historiška predprava. On ne razume zakaj smo uprav v tem trenutku prišli na dan s tem projektom; morda hočejo odvrniti preteče ubožstvo skrbec za prihodnje življenje mestjanov. Bolje bi bilo skrbeti za trgovino in obrtnijo v našem mestu. Ti gospodje mislijo na dušo popred, nego na telo. Predlaga torej, da se preko te prošnje preide na dnevni red. To sicer ni obveljalo, ampak izročila se je šolskemu odseku, v katerem bode najbrž zaspala.

S tem se je končala znamenita seja, v kojoj so mestni očetje jasno pokazali svoje židovsko mišljenje in političko slepost, kojoj je vzrok pretirano italijansko čutstvo, na katerega podlagi dovršujejo nanesramnejše dogodke. Takšni so gospoda Lahi na tržaškem magistratu. A goriški doktor nam svetuje, da z enacimi divjaki živimo mi Slovani v miru in bratskeji slogi! Ako bi bil Cato naš rojak ter bi videl divjanje lahonskih zasleplencev vskliknil bi še enkrat: Ceterum censeo Tergeste esse delendam — in modrej vladi bi enake razmere kmalu odrple oči ter jo odvrnile od prelehkega božkanja primorskih Italijanov. Ali ista slavna vlada na to uho noče slišati.

IV. občni zbor

ženske podružnice družbe sv. Cirila in Metoda v Trstu

bil je v nedeljo, dne 23. t. m. ob 3. uri popoldne v prostorih slovanske čitalnice. Navzoč je bil tudi predsednik tržaške moške podružnice in zajedno nadzornik družbenih zavodov, gosp. prof. Mate Mandić.

Načelnica podružnice, gospodičina Mankočeva, pozdravila je navzoče družabnice sledečim nagovorom:

Častite gospe in gospodičine!

V tem javnem prostoru bivate zdrave, bodite srčno pozdravljene, saj sem pre-

pričana v dnu srca svojega, da Vas je visoko zanimanje za sveto našo stvar povabilo v lepo to sednico.

„Zeno do zrna pogača, kamen do kamena palača“, — tako glasi se star naš pregovor. Malo, neznatno je seme, ali ko se je vsadi v plodono zemljo, zraste iz njega mogočno, košato drevo! pod katerim okrepi ude svoje trudni popotnik. Tako vidimo povsod, milostive gospe in gospodičine, da iz malega raste veliko.

Ni minolo še trideset let, da je pel sedaj v Bogu počivajoči naš pesnik:

Žalost mi srce prošine,
Ko se spomnim domovine;
Vsemu svetu nepoznane,
Od nikogar spoštovane.

Zares tužne, srce pretresajoče besede — a vendar dozdeva se mi, da je pesnik naše, sicer neveselo stanje, nekako prečrno slikal. — Naša domovina ni več nepoznana, ona ni več od nikogar spoštovana — da, ona je biser v kroni prostranega avstrijskega cesarstva; — kjer časti se modrost, tam se imenujejo njeni sinovi. Nebeško pratiko pisal je večni Bog sam in on sam spisal je usodo slovenskega naroda. Skrčile so se sicer naše meje, ali mi smo še tukaj.

Grozni Obri, naših pradedov tlačitelji; strašni vladarji, ki so ob Labi in Soči naše praotce v robstvo prodajali, — poginili so; krvoločni Turčin, ki je naše ženske v sužnost odvajal, danes je senca nekdanje svoje moči, in mi smo še krepki, zdravi in čili. Vremena razjasnijo se tudi nam in z božjo milostjo že pojenja tudi pri nas domača nesloga, ljuto mahničevanje. Svojim delovanjem odvrnili smo že marsikatero slovenskega sina, marsikatero slovensko hčerko, od nesramnega odpadništva in trdnost sem prepričana, da vpliv našega svetega delovanja raste od dne do dne, saj ono opira se na Zveličarjeve besede: „Kar ne želiš, da ti stori tvoj bližnji, ne stori ti njemu“.

Te besede so Božje, so večne in zaradi tega je tudi zmaga svete naše reči gotova. Naprej tedaj, častite družabnice, za blagor milega nam naroda, oklepajte se predrage domovine, saj v njej počivajo vse naše moči! Živele!

Ta nagovor poslušale so navzoče rodoljubke živim zanimanjem in videlo se je, da jim gre do srca ta lepa prepoved o svetelj domovinske ljubezni. Po izvršenem nagovoru pozove gospodičina načelnica tajnico, gospodičino Nadlišekovo, da predita svoje poročilo. To poročilo slove:

Slavni občni zbor!

Ob tem lepen dnevu, ob tako krasnem vremenu vro ljudje iz mesta na vse strani, a Ve, čestite družabnice, Ve ste prišle sem na naš poziv, dasi ste dobro vedele, da Vas ne čaka tu nikaka zabava. A Ve ste prišle narodu na ljubo in v čast podružnici naše. In Vaš, naš trud, ne bo, ne sme biti zastoj. — Ako ste imele priliko opazovati, kako je sedaj v naravi, videle ste, kako je vse napeto; le nekoliko dni gorkega solca in vse bo v najlepšem cvetju, v najbujnejših barvah. Dobrodejno solnce je naša delavnost in vztrajnost; le neumornega delovanja in dosledne vztrajnosti še nekoliko let in videle bomo dečo, za katero delujemo, videle, da je ta deca cvet naroda našega. Le braniti jo moramo proti tujim navalom tako dolgo, da se jej vcepi narodni čut v srce in ko je enkrat naša — ostane tudi naša! V to svrhu deloval je dosednji Vaš odbor, o katerega delovanju Vam hočem sedaj poročati. Pred letom ste si izbrale v odbor enoglasno: g.čno Ljudmilo Mankoč predsednico, Nadlišek tajnico in g.čno Kalister za blagajnico, za namestnice: gospo Abram, g.čno Just. Michelli in gospo Jul. Neth.

Ta odbor se je zbral v teku leta k štirinajstim sejam, pri katerih je bil navzoč tudi gosp. prof. Mandić. Vnet za prid, napredek in blagor sorodnega mu naroda slovenskega; odkrit, požrtvovalen in značajan; pripravljen vedno pomagati vsakemu se svojim modrim svetom, žrtvoval je nam

mного dragega mu časa. Spoznajmo me njegove zasluge in bodimo mu hvaležne, saj itak mu ne vsipljeje cvetlice na pot!

Da se tudi drugod zanimajo za podružnico našo, kaže oduševljeno pismo g. Škrinjar, iz katerega veje domovinska ljubez in prava narodna zavest. Ne samo to; z listom poslala je podružnici še svotico denarja, katero je nabrala pri Slovencih med Furlani. — Ko se je ustanovila goriška ženska podružnica, pozdravil je Vaš odbor novorojeno sestro in ta se mu je kmalu odzvala s srčno svojo zahvalo.

Delasko podporno društvo je Vaše načelnstvo pismeno povabilo k sejam, v katerih se je razpravljalo o veselici 6. julija 1889. Vaš odbor je bil zastopan pri teh sejah in pri veselici je imel gastronomično tombolo s povoljnim uspehom, kakor Vam pozneje sporoči g. blagajnica.

Dne 5. julija praznoval se je, kakor obično, praznik sv. Cirila in Metoda v šoli pri sv. Jakobu in otroci so se po sv. maši pogostili s sladčicami in sadjem.

Dne 8. avgusta bila je na Bledu velika skupščina, pri kateri sta zastopali našo podružnico tajnica in nje namestnica.

Dne 15. septembra postavil se je rodoljubu, pokojnem Lovru Žvabu spomenik in tudi tam bil je Vaš odbor zastopan, kjer je pokojniku položil venec na grob.

V jeseni že del se je Vaš odbor na delo za „božičnico“ in reči moram, da je bil letos uspeh, kakor bodete videle iz poročila blagajničnega, najpovoljnejši. Nabralo se je denarja in blaga toliko, da so bili obdarovani vsi otroci otroškega vrta in najpotrebnejši iz ljudske šole. Rodoljubne osebe hitele so se svojim darom na domovine oltar. Vsem darovateljem izrečem tu srčno zahvalo!

Dne 22. decembra imele smo „božičnico“. Kakó je bilo, prepričale ste se deloma same, deloma iz popisov; kako je bilo denarno stanje, poročala Vam bo g. blagajnica. Dovolite le, da izrečem tu svojo in vse podružnice zahvalo slavnej slovanske čitalnici, ki je za vse seje in za „božičnico“ radovoljno in brezplačno odstopila svoje prostore; da se zahvalim slavnemu uredništvu „Edinosti“, ki nas je podpiralo z natiskanjem raznih naznanil in vabil, vselej brezplačno.

Barkovljansko-rojanske podružnici dalo se je za nje otroški vrt obuvala, oblačil in nekaj posebe nabranega denarja.

Na Silvestrov večer pa se je v Čitalnici priredila tombola, pri kateri so se vporabili dobitki, ostali od meseca julija leta 1887.

Dne 15. februarja tega leta odvzeta je bila iz Vašega odbora delavna in požrtvovalna blagajnica, gospodičina Ivanka Kalistrova. Bog nam daj takó pridno, nje vredno naslednico, njej pa obilo sreče in želimo da bi v tej ne pozabila naroda našega!

Iz poročila mojega in onega g.čne blagajnice razvidite, da je bil Vaš odbor delaven takó, da si je v svesti, da je po mogočnosti spolnil dolžnost svojo. To kaže tudi prijazno, ljubezljivo pismo, katero nam je poslalo vodstvo iz Ljubljane dne 20. oktobra minolega leta.

Sedaj pa, dovolite mi, par odkritosrčnih besedi! Ne samo Vaš odbor dolžan je delovati, ampak Ve vse. Stvar, za katero delujemo je važna; iščite torej novih družabnic, navdušujte svoje prijateljice in znanke, da bi naša podružnica čem dalje tim lepše cvela.

Sedaj mi je pa še nekaj na srci. Znano Vam je, kakó trde nasprotniki naši, da nas tu nič ni. In temu niso krivi oni sami v svojej zavisti, v svojem strahu, v katerem bi nas radi zakrili; krivi smo tudi mi sami — in me same. Koliko pa slišimo po mestu slovenskega? Koliko Vas je, čestite družabnice, ki govorite med sabo slovenski? Menda ne bi trebalo dosti šteti. In izgovor je vedno isti: „Vajene smo tako in drugače ne moremo“. Navadite se slovenskega in vajene boste slovenskega. Kaj

pomaga, če se trudimo, da cvete šola naša, da se slovansko odgojuje ona deca, če pa Vi v svojem krogu, s svojimi otroci govorite drugači! Po menenji nekaterih je to sranska stvar, po mojem pa — glavna! Priznati moram, da so možje pri tem boljši, a to nam ni dovolj; žena ima tu glavno nalogo, žena vcepi v mlada srca svojih otrok sladke besede svojega jezika, od nje je odvisno, kakó bo pozneje otrok izražal svoje misli, svoja čustva. Opozarjam Vas torej prijazno na to, da se poslužujete našega jezika, in le ko bodeta oba spola po naše kramljala, ko se bode po ulicah glasil naš jezik, tedaj bodo vedeli neverni Tomaži, da smo!

Poročilo tajnice odobri se jednoglasno. (Konec prih.)

Politični pregled.

Notranje dežele.

V svojej seji dne 21. t. m. vzprejel je državni zbor prestavo glede državnih podpor za Galicijo. Poslanci Swiezy, Kaiser in Türk želeli so tudi za Sleško takih podpor. Ministerjalni svetnik Roža je pa odgovoril, da je deželna vlada poročala, da je za dotične občine zadostno skrbnjeno. Državni zbor vzprejel je istega dne resolucijo k postavi o hišnem davku, katere vlado pozivlja, da pri reformi neposrednih davkov tudi misli na znižanje hišnega davka. Resolucijo poslanca Zallingerja, da bi se za Tirolsko izdala posebna postava, je državni zbor odklonil. Postava je bila potem vzprejeta v tretjem branju.

Dne 24. marca sklenil je državni zbor, da se prične podrobna obravnava o postavi glede premembe užitninskega davka na Dunaju. Postavi se je najbolj protivil poslanec Kronawetter. Mož je pri vsej svojej poštenosti poseben čudak. On je za to, da se ta davek enakomerno razdeli po mestih in deželi. To bi bila najhujša krivica za prebivalstvo po deželi, kajti vsakdo pozna veliko razliko mej pridobninskimi odnošaji po mestih in onih po deželi. Odgovarjal je Kronawetteru prav dobro finančni minister. Predlog Kronawettera, da se preko te postave na dnevni red preide, je zbornica tudi res zavrgla z vsemi proti trem glasom.

Pri mestnih volitvah dunajskih dosegli so protisemiti sijajnih vspehov. Ako bo šlo tako naprej, zadobili bodo v malo letih večino v mestnem zastopu. Vse to kaže, da je nemško-liberalnim oderuhom odzvonilo in da jih vse njihove fraze o liberalizmu (mi poznamo dobro ta liberalizem!) ne bodo rešile.

Vnanje države.

Srbija zahteva, da vlada bolgarska odpokliče njenega beligradskega zastopnika Minčevića. Ne ve se, kakov je odgovor bolgarske vlade. Nek vladni list meni samooblastno, da bode Stambulov znal čuvati čast dežele. Kako se vender napenja te žabe!

V Parizu prerediti so poskušnjo za mobilizovanje konjice. Vspeh poskušnje bil je ugoden.

DOPISI.

S Pohorja na Štajerskem. [Izv. dopis.] (Pravda glede pridobninskega davka; okrajne bolniške blagajnice; nemškutarija.) Odlok, o katerem sem zadnjič poročal, da ga pričakujejo naši kmetje od upravnega sodišča glede pridobninskega davka pri žagah, došel nam je te dni. Žalibog nam popolno zmago kalí nedostatnost, da neso vse pritožbe naše prišle na vrsto hkratu in sicer 21. decembra, temuč večina jih je bila obravnavana in rešena na kvar dotičnim že dne 25. novembra. Od 106 poslanih pritožeb, obravnavanih in ugodno

rešenih bilo jih je 21. decembra le 37; vse druge, prej rešene, morajo se vložiti znova. Seveda sedaj imajo upanja do gotove zmage, ko je enkrat prodrlo prepričanje o pravici naših pritožb, ali zavlekla se bo jim pravda mogoče še zopet za več mesecev in med tem časom bojo morali seveda plačevati davek. Vender to bi se še preneslo, vsaj kmetje upajo, da se jim bode krivično iztirjani davek pozneje vrnil. To hočejo tudi zahtevati pri okr. glavarstvu, ko bodo pritožbe ugodno rešene. Ali slabše pa je za one, ki so že o prvih pritožbah postavni obrok zamudili; tem bodo namreč — tako se sodi — vse poznejše pritožbe — zastonj; le njih naslednikom bi baje bilo mogoče, seveda enakim potem, se iznebiti tega davka.

Te dni imajo odposlanci okrajnih bolniških blagajnic v Gradci glavno zborovanje. Za okr. blagajnico v M. bil je izvoljen odposlanec posestnik G. Ali ker še ta nekomu menda preveč diši po Slovenceu, preobrnilo so — ne vem kje — volitev, in sedaj bode šel vodja blagajnice, kolar Z., kateri je, kakor je videti, pred vsem poslušno orodje nekomu pri okr. glavarstvu; sicer pa eden najstrastnejših nemškutarjev.

Prej pa, ko so se napotili k zborovanju, obravnavale so okr. bolniške blagajnice v svojih odborih letni račun. Kakor smo mi že naprej slutili in prerokovali, je račun tudi pokazal, da nove te naprave nalagajo našim kmetom in delalcem le bremena, dočim uživajo podporo od njih večinoma le delalci tovarnen. V tovarnah imajo vedno tudi dosti pohabljenih in betožnih ljudi, kateri dobivajo podporo ob nezgodah — žal, da tudi večkrat ob prostovoljnem delopustu —; na stare dni pa mora občina za nje skrbeti. Torej ja zopet kmet tisti, ki more jih preživljati in zato se lahko ume, kako rad bi se vsaj enega teh bremen, namreč bolniških blagajnic, znebil. Ko dobijo takrat izostali kmetje enak odlok od upravnega sodišča, kakor so oni od 24. decembra, uprli se bojo tudi bolnišnim blagajnicam ter drage volje jih prepustili tistemu, komur boljše ugajajo — tovarnarjem in njih delalcem.

Ker sem že omenil nekaj o vodji naše blagajnice, naj še povem, kako je bil ta kolar za vodjo izvoljen. Ko se je izvolil odbor, štel je ta dve tretjini Slovencev, večidel tukajšnih žagarjev, kateri so volili za vodjo posestnika in župana G. Ker pa je ta od sedeža blagajnice oddaljen tri ure hoda, hotel je, da bi bil sedež blagajnice ondi, kar pa glavarstvo ni dovolilo. Nasproti mu je še le svetovalo, naj ne sprejme volitve, to pač največ zato, ker je omenjeni — Slovenec, in je hotelo glavarstvo bolj poslušnega možicelja na tem mestu. Izvolijo družega, nekega peka — Nemea, kateri pa izvolitve ni hotel sprejeti. Sedaj pa glavarstvo nasvetuje kolarja Z., kateri je bil konečno tudi izvoljen in potrjen. To človeče hoče sedaj najbolj prevračati kozolce nemškutarjev, prav kakor bi bilo nalašč zato najeto. V pravilnih postavah o bolniških blagajnicah tirja se, če hoče posestnik žagarjev za čas zime odpovedati, da mora to že do 25. prejšnjega meseca storiti. Takšna naznanila hoče ta možicelj samo nemška, slovenska pošilja dotičnim nazaj. Zadnjič je še celó v javnej seji predlagal, naj se ne bi sprejemala slovenska pisanja, čemur so pa odborniki večinoma nasprotovali in tako odklonili ponemčevalen predlog njegov.

Kakšna nemškutarija vlada pri nas, vidi se tudi iz sledečega. Nekdo je v krajnem šolskem svetu tukajšnjem nasvetoval, naj bi se otrokom v čitanje preskrbele Mohorjeve knjige; nek „odličan“ Nemec je pa nasprotoval, češ, te knjige so preveč nacionalne. Seveda, ko bi bile nemške, tedaj ne bile bi preveč nacionalne, če še tako poveljujejo Nemčijo, Bismarka itd. Tudi pesem „Wacht am

Rain“ je nedolžna, le naše Mohorjeve knjige so otrokom nevarne! Žal, da omenjeni predlog ni prišel na glasovanje, ker bi bila večina sicer zanj. Vendar s tem nam je zopet enkrat oni „Velikonemec“ pokazal, koga se nam je pri prihodnjih volitvah izogibati, da ne bomo zopet takih nasprotnikov naših spravili v občinski in krajni šolski svet.

Domače vesti.

† Franjo Bachmann.

Smrtna kosa neusmiljeno kosi po vrstah naših odličnjakov. Grob za grobom se odpira, da polože vanj tega ali onega prvoborilca za svetinje našega naroda. In zopet so položili v grob uzor-moža, plemenitega človekoljuba, neustrašenega rodoljuba. Kakó plemenito, kakó idealno-vzvišeno bilo je srce, katero je dne 20. t. m. prenehalo biti — za večno! Da, blaga duša si bil Ti — nepozabljivi Franjo Bachmann! Vse Tvoje, na dobrih delih prebogato življenje prošinja je le jedna sama želja: videti druge srečne. In kako si ljubil rod slovensko-hrvatski! Te ljubezni pa nesi kazal samo v besedah in priličnih napitnicah, ampak kazal si je v dejanjih. Vse Tvoje delovanje bila je nepretržna vrsta dobroteljskega.

In sedaj si nas zapustil. Izgubo občutimo vsi, občutil jo pa bode osobito oni kraj, kjer si deloval do roba svojega pretrganega groba: vsaj si življenja v Ilirski Bistrici niti nismo mogli misliti brez — Fr. Bachmanna. Truplo Tvoje položili so v grob, a dela Tvoja bodo dolgo živela. Spomin Tvoj ostane živ med nami, opominjajoč nas: kako je kazati rodoljublje svoje. Bog, ki kraljuje nad oblaki, povrni Ti stoterokrat, kar-koli si dobrega storil na tej zemlji. Mir Tvoje duši!

Fr. Bachmann rodil se je leta 1831 v Richnovu na Češkem. Bil je sin priprostitih starišev. Ljudske šole pohojeval v svojem rojstnem kraju, srednje pa v Pragi. Po dovršenih srednjih šolah vstopil je v Terezijanišče Dunajsko. Dovršivši svoje študije posvetil se je vojniškemu stanu ter vstopil kod zdravnika v našo vojno mornarico. Leta 1860 seznanil se je na Reki s sedanjo vdovo njegovo in se tudi kmalo oženil. Toda ni se čutil srečnega v svojem stanu: bilo mu je pretesno v vojaški suknji. Gojil je preambodomiselnost načela in bil poleg tega odkrite npravi, da bi mogel prikrivati ta svoja načela; ni se mogel pokoriti vojaški disciplini. Izstopivši okolo leta 1860 — nemamo prav natančnih podatkov — iz službe, vzprejel je občinsko službo v Kastvu. Tu je bil v svojem elementu, tu se je pokazal izbornega in vestnega zdravnika in človekoljuba, plemenitega rodoljuba in neumorno delujočega moža. Bil je soutemeljitelj tamošnje čitalnice. Zbog velikih zaslug njegovih imenovali sta ga čitalnica in občina častnim članom, ljudje pa ga neso mogli nikdar pozabiti. Okoli leta 1870 preselil se je v Ilirsko Bistrico kot deželni distriktni zdravnik. Tu je nadaljeval rodoljubno svoje, plemenito delovanje. Gostoljubna njegova hiša bila je odprta vsakemu: naj je prišel slovenski ali hrvatski rodoljub od koder si bodi — vstavil se je pri Bachmannu. Ubožnemu ljudstvu skazoval je dobrote, če je le mogel. Velikanska udeležba pri pogrebu bila je glasna priča o spoštovanju in ljubezni, katera je povsodi vžival dragi pokojnik. Nižjega ljudstva sešlo se je ogromno; prišli so pa tudi prijatelji iz Trsta, Reke, Ljubljane itd. — osobito pa je bila Kastavščina častno zastopana. Šolska mladež udeležila se je pogreba z zastavo pod vodstvom učiteljskega obojja.

Po 10. uri jel se je premikati spreved v župno cerkev Trnovsko, kjer so bile navadne molitve za mrtve in slovesna črna maša; po maši pa rekvijem. Na grobu je govoril urednik „Naše Sloge“ in poseben prijatelj pokojniku, gosp. prof. M. Mandić. Slikajoč pokojniha vrline kot soproga, očeta in rodoljuba. Od srca prihajajoče besede izvabile so ganenomu občinstvu solze v oči. Slučajno zbrani pevci zapeli so mu nagrobnico. Vsi žalujoči so se pa kraj groba združili v vzklic: v miru počivaj!

Vencev je bilo obilo, skoro vsi z napisili. Poklonili so jih: žalujoča soproga (jako krasnega) — občina Kastavska — čitalnica Kastavska svojemu častnemu članu — Bratovščina hrvatskih ljudi — Kastavski rodoljubi — rodovina Jenko-Šabec — rodovina Balzak iz Ljubljane — rodovina Kavčič — rodovina Koch iz Trsta — soprog in soproga Rudež — društvo Kranjskih zdravnikov itd. Zauredbo pogreba trudila sta se posebno sodni adjunkt gosp. dr. Kladva in postaje načelnik, gospod Kováč.

Vse premoženje njegovo vživa vdova, po nje smrti pa pripade „bratovščini hrvatskih ljudi“, katerej je bil vedno posebno naklonjen. Koliko da znaša ostalina, nam ni znano.

Gospod namestnik vitez Rinaldini potoval je po Istri. Dne 21. t. m. bil je v Poreču. Ob 5. uri popoldne bil je pri deželnem glavarju slovesen obed odličnemu gostu na čast. 22. t. m. bil je namestnik v Rovinju. Nastanil se je pri županu dru. Rismondo. Pri županu bil je obed. Ogleдал si je morskoro zdravilišče, tovarno tabaka in ječe. Dne 23. t. m. bil je pri službi božje. Istega dne vrnil se je v Trst.

Za možko podružnico sv. Cirila in Metoda v Trstu nabralo se je v veseli družbi Tržačanov v Bazovici 6 gld. 12½ kr., in za eno izdražbano cigaro prejelo se je 81½ kr.; konečno dobilo se je kot plačo za neko komisijo 50 kr.

Za podružnico družbe sv. Cirila in Metoda na Greti se je nabralo v veselej družbi Kontoveljev v gostilni g. Štoka za „kozarec domačega“ 1 gld. 52 kr. — G. Franjo Dollenz daroval je dne 16. t. m. 1 goldinar.

Pevski zbor delalskega podpornega društva v Trstu priredi v nedeljo dne 30. marca t. l. s sodelovanjem tamburaškega zbora v dvorani „Hotel Europa“ (Piazza della Caserma) veliki koncert. Polovica čistega dohodka namenjena je podružnici družbe sv. Cirila in Metoda v Trstu. Podpisani odsek šteje si v čast vabiti vse spoštovano občinstvo na ta koncert in se nadeja, da taisto v obilej meri počasti slovansko pesem s svojo navzočnostjo. Ker je koncert tudi za dobrodelen namen, se preplačila hvaležno vsprejemajo. Ustopnina za osebo 40 kr. — Začetek ob uri zvečer. Vspored: 1. J. K. Jahoda: „Tamburaška koračnica“, udara tamburaški zbor. 2. J. Brajda: „Istarska koračnica“ (novo), zbor. 3. J. Stritar: „Mojemu narodu“, deklamuje gospica Marija Majcen. 4. Gj. Eisenhut: „Na Savi“ (novo), valček, zbor. 5. M. Vilhar: „Nezakonska mati“, samospjev, poje gospica Ana Umek. 6. Mayer: „Ptica gozdna“, osmerospjev. 7. Narodna ruska: „Ej uhnem“, udara tamburaški zbor. 8. Fr. Cegnar: „Kosa“, deklamuje gospica Marija Hvala. 9. M. Vilhar: „Mornar“, samospjev, poje gospod V. Košir. 10. Gj. Eisenhut: „Svibanjska“ (novo), zbor. 11. Kocijančič: „Vence narodnih pesmi“, zbor. 12. V. Lisinski: „Tam gdje stoji“, udara tamburaški zbor.

Pevski odsek.

Pevsko društvo Velesila v Šklednju, napravi dne 13. aprila v veliki dvorani g. Matija Sanein-Vrba, veselico s petjem, deklamacijo in igro. Obširnejši program priobčimo ob svojem času.

O sovraštvu mestnega sveta do naše vere govorimo na prvem mestu. Tu hočemo dodati še nekoliko opazek. Pri tej seji nabralo se je na galeriji onega občinstva, ki je navadno, kakor hitro obravnavajo o kakem važnem vprašanji, bodisi v verskem ali narodnem obziru. Ni je bilo še važne debate v našem mestnem svetu, da ne bi ta zloglasni auditorij prirejal demonstracij, naperjenih proti nam Slovonom in proti avstrijsko-dinastijski ideji. Tem čudnim prizorom nevajenemu človeku zdelo bi se, da galerija terorizuje mestni zbor. A temu ni tako: gospoda v mestnej dvorani se jako dobro umejo s sodrgo na galeriji; vrejeno je vse prav teatrališki. Sodruga ve prav dobro, kateri predmet pride na vrsto, kdo bo govoril in kaj bo govoril. Ob določenem trenutku se pa prične vrišč. Tako je bilo mej čitanjem dopisa rimskega sindaka glede spomenika pokojnemu pesniku-brezvercu Reveru. Odobravanje bilo je toli burno in demonstrativno, da bi moralo biti glaseno memento tržaškej vladi.

Nedostaje nam pravih besedij, da bi primerno označili čutstva, ki so nas prošnjala, ko smo čuli strastne napade irredentovskih srditežev na institucije katoliške cerkve v obče, in našo duhovščino posebe. In zakaj? Samo zato, ker hoče iz blagih mož in človekoljubov sestavljeni odbor odpomoči živje potrebi šeste župne cerkve v Trstu. Sveta jeza nas je zgrabila videče, da si hoče take baže mož, kakoršen je svetnik Cambon, vindikovati nalogo, da spravi katoliško duhovščino na pravi pot. To je že skrajna nesramnost! Cambon meni, da je najprvo treba vprašati, kateri jezik se bode upotreboval pri službi božje?! Še tega ne veste g. Cambon?! Cerkev naša je cerkev ljubezni, spravljivosti in miru; cerkev ta ne pozna narodnostnih preprirov, ona govori z vsakim vernikom v njemu umljivem jeziku. Tako je bilo do sedaj v vseh tržaških cerkvah in tako bode tudi v bodoče. V cerkvi ni bilo nikdar prostora — to vi dobro veste — panslavistiške propagandi, a jezi vas, ker noče dati prostora irredentovski propagandi. Duhovščina ne politikuje po tržaških cerkvah, a vi bi radi zahtevali, da politikuje — seveda v vašem zmislu. Za vašo političko mer, gospod dr. Cambon, pa ne bode katoliška duhovščina nikdar na uslugo. Nikdar — nas-li razumete?!

Vročekrvni dr. Spadoni tekel je še za par streljajev pred Cambonom: zahteval je, da se kar preide na dnevni red preko prošnje rečenega odbora za zidanje cerkve. Spadoni je tudi izrekel nado, da tržaški mestni zbor, ki je nedavno dovolil prinos za spomenik Giordano Brunu, ne bode postal nezvest tedanjemu svojemu sklepu. Neste se motili gospod doktor: mi sicer nismo gojili te nade — takih stvari se je treba le bati — a uverjeni smo bili, da se vaša nada izpolni; vedeli smo, da vrli naš zastopnik, gospod Nadlišek, bije boj brez upa zmage.

Smešen je bil svetnik Rasovich; na vse pretege nam je dokazoval, kar že vsi davno znamo: da je brezverec, ateist. Norce je briliz onih, ki skrbje za življenje po smrti. Tako početje je — surovo, kajti prča nam, da v srcu teh ljudi ni prostora blagemu čutstvom, da so divjaki. Ako ti v nebovpijoči dogodki ne zdramijo onih okoličanskih volilcev, ki so se dali premotiti po grdeji cikoriji, tej zvestej poslužnici tržaškemu brezverstvu, potem bi pa morali obupati nad njimi.

In poslanec gosp. Pahor, katoliški duhovnik Pahor?! Ta gospod je pač žalostna prikazen v javnem našem življenju, o kateri bi lahko napisali cele članke. Toda: mimo, mimo — kajti, ako bi o njem pisali, pomakati bi morali pero svoje v — žolč.

Sejo imel je včeraj v škofijski dvorani odsek za sezidanje nove cerkve v Kadinu; pregledali so se načrti in napravili proračun.

Umrl je minoli petek kontreadmiral v pokoju Karol vit. Kronawetter. Pogrebni spreved, kojega so se vdeležili vsi tukajšnji dostojanstveniki in dva bataljona pešcev, bil je v soboto popoldne.

Vsaj nismo taki! Vredništvo stare „Soče“ meni, da smo jej jako zamerili, ker nje urednik ni bil navzoč pri Slavjanskega koncertih, kakor so bili uredniki vseh družih primorskih listov. Moti se ljuba goriška koleginja: zamerili nismo prav čisto nič, konstatovali smo samo. A da je tudi prišel, — pustili bi ga bili pri miru. Tako je navada mej omikanimi ljudmi; ne vemo pa, ali neso znabiti tam v Gorici drugačni običaji. Teči bi pa že celo ne bilo treba. Vsaj nismo taki! Ali stoj: pa ne da bi dotični gospod sam slutil, da bi bilo tako postopanje z naše strani, kakoršne nam v ljubeznjivej kolegijalnosti podtika, primerno postopanju z njegove strani? Ne, to ni mogoče; pri doktorju bogoslovja celo ne! Kdo bi bil pričakoval kar nakrat tolike skromnosti!

Resnica v oči bode. Nekateri ljudje ne morejo strpeti resnice, tudi če pride od tako vzglednega, miroljubivega, svetej našej stvari prevzeto službečega lista, kakoršen je celovski „Mir“. Zvedeli smo namreč, da nekateri gospodje nočejo več vzprejemati tega lista, ker se je drznil na neko stran adresovati nekoliko reznice. Žalostno!

Hinavci. gli slavi furono sempre i favoriti; mentre a noi l'italianità è costata ognora non altro che dolori, sacrifici ed umiliazioni. Tako „L'Istria“ v svojej številki z dne 15. t. m. Povej nam dragi čitatelj: naj se li jezimo, ali naj se prav od srca smejimo? Ne, ni jedno, ni drugo, ampak divimo so fenomenalnej virtuočnosti v zavijanju resnice. Čuditi se moramo, videči, kako mirnim srcem nekateri ljudje napišejo najgorostasnejšo laž. Da je krivična uredba vsake šole, vsakega urada, vsakega zavoda, glasen protest proti njega trditvam, to moža nikakor ne moti. Pritiskali so nas in nas še pritiskajo najbrutalneje, birokracija bila jim je, osobito v prejšnjih časih, na vedno uslugo, gazili so brezobzirno pravice družih, pri tem polneč si mnogo obsežajoče svoje žepe: sedaj pa javkajo — da se človeku kar gnjusi — da jim je njih italijanstvo donasalo le „dolori, sacrifici ed umiliazioni“. Črnorumenih mejnih kolov ne morete premakniti — to so vaši „dolori“; ob žuljih istrskega reveža-seljaka si mastite trebuhe — to so vaši „sacrifici“! Sram Vas bodi hinavei!

Cesarska pesem na novo uglasbena. Že dije časa vojaške godbe ne svirajo več rečene pesmi v njenej prvotnej obliki, ampak vrinilo se je v harmonizacijo raznih prememb in olepšav, katere kaže pravi značaj te skladbe. Vojaška uprava je zaukazala, da se morajo vse te svojevoljno pridodane „olepšave“ odstraniti. Kapelnik Komzak uglasbil je na novo našo cesarsko pesem, porabivši v to nek avtor graf Haydnov. Nova — ali prav za prav stara prvotna — vglasba jako ugaja večšakom. Vojni minister bode najprej o tem poročal cesarju, potem pa bodo dali pesem v tisk.

Pogozdevanje Krasa. Iz poročila komisije za pogozdevanje Krasa posnamemo, da so nasadili po goličavi 402 hektarjev 267.130 rastlin; družih 111.765 rastlin so pa porabili v poboljšanje prejšnjih nasadov. V obrambo nasadov proti paseči se živini naredili so 1217 metrov zidu. Stroški so znašali za nove nasade glđ. 2225.19, za poboljšanja glđ. 509.87, za napravo zidu glđ. 334.27 — skupno torej glđ. 3069.33. Za drevesnico v Bazovici,

kjer se nahaja 653.000 sadik, potrošili so glđ. 386.

Natečaj. Razpisana je ustanova Nik. Mazzoni letnih 150 za dijake mestne gimnazije. Prošnje se vlagajo pri mestnem magistratu.

Drobne vesti. 33letnega Frana Sufreta, doma iz Sežane, zadel je mrtud — v žganjariji. Prenesli so ga v bolnico. — 7letnej Ivani Šusteršič padla je v ulici Via Molin grande opeka na glavo in jo precej ranila. Prenesli so jo v bolnico.

Mrtvo otročje truplo sta našla dne 24. t. m. nabiralec cunj Alojzij Bernek in Angel Lagoj na nekem kupu blizu „kampanje“ Zanetti-Selemba. Otrok, možkega spola, bil je zadušen. Truplo je ležalo kacic 5—6 dni na tistem kupu.

Službovnik (Dienst Reglement) z a cesarsko in kraljevo vojsko. Tretji del. Pehota in lovska četa. Tako se zove knjiga, katero je ravnokar izdal neumorno delujoči naš vajaški pisatelj in major v. p., gospod Andrej Komel pl. Sočebčan. Knjižica je praktično vrejena in stane samo 15 kr. Možno more plačati v 4 tednih po vzprejemu knjižice. Ako se naroči vsaj 12 izvodov, dopošljejo se ti poštnine prosti.

„Dom in Svet“ 3. številka tega lista ima naslednje vsebino: 1. Lovec. (Zložil A. H.) 2. Enaki in različni poti. III. Grenke ure. (Studija. Nadaljuje D. Svetko). 3. Sestra Vincencija. (Povest. Spisal Pavel Juternik). 4. Podobice. (Sp. -š. in A. Sinigoj). 5. Selska slika. (Sp. Podgoričan). 6. Kurent. (Po narodni pripovedki zložil J. H.) 7. Pisma iz slovanskih krajev. II. Iz Krakova. 8. Vitovčeva smrt. (Balada). 9. Črtice o rokovanjih. (Sp. J. Benkovič). 10. Schopenhauer. 11. Nekaj porabnih mislij itd. 12. Nekaj jezikoslovnih posebnostij v Kr. Gori. 13. Čutno predstavljanje itd. 14. Slovostvo.

Podpisani vabi častite ude „Delalskega podpornega društva“, da se udeležijo volilnega shoda, kateri bode v nedeljo dne 30. t. m. ob 6. uri popoldne v društvenih prostorih.

Trst 25. marca 1890.

Andrej Švagelj
načelnik nadzornikov.

Št. 163

Razglas.

Prihodnji semenj bode v Nabrežini dne 1. aprila 1890

mesto 5. aprila.

Županstvo v Nabrežini

dne 24. marca 1890.

Posilja blago dobro prav. jeuo in poštnine prosto

Teodor Slabanja

srebrar v Gorici, ulica Morelli št. 17, priporoča se vljudno pri visoko častiti duhovščini v napravo cerkvenih posod in orodja najnovejše oblike, kot: monstranc, kelihov itd. itd. po najnižji ceni.

Stare reči popravi, ter jih v ognji pozlati in posrebrati. Na blagovoljno vprašanje radovoljno odgovarja.

Posilja blago dobro spravljeno in poštnine prosto!

Vaše blagorodje!

Urojam si Vam priporočati svoj ogrski desertni sir (izvrstni ovčji sir s karpatskih pašnikov) v ploščah in najfinijem zavitku in v originalnih poštinih zabojih od 5 kil, v katerem je 72 komadov za 4 glđ. 80 kr. a. vr., po poštne povzetju franco po celej Avstriji.

Prosim, da se ne zamenja moj Liptauski ovčji sir s karpatskih pašnikov se sličnim dunajskim, monakovskim in manjskim pivskim sirom, kateri je iz kravjega mleka.

Z največim spoštovanjem
Gustav Petrovicky,
Miskolez, Ogrska, kazinezky utza 18.

Sl. občinstvo opozarja se na pekarno gospoda F. Jeršeka,

št. 21. v Trstu Corsia Stadion št. 21
v katerej se dobiva vsakovrstno fino
in prosto pecivo, moko, kvas itd.

Ob enem opozarja se sedaj za
VELIKO NOČ

na veliko zalogo vsakovrstnega peciva
Naročbe izvršavajo se jeftino
in dobro.

1—3

Vaše blagorodje!

Priporočam Vam svoje sladostne Debrečinske salame in klobase kl. gl. 1.20
Paprika-slanino, zrnato —.64
Rožno papriko 1.—
Liptauski sir —.60
Borovičko lit. 1.—
Konjak (madžarski) lit. 1.80
Sok od jagod (Preiselbeeren-Compot) kil. gl. —.60

V zabojih od 5 kil s poštne povzetjem.

Z največim spoštovanjem
Gustav Petrovicky,
Miskolez Ogrska kazinezky utza 18.
Kedor pošlje denar naprej, dobi pošiljatev franco!

Snovij za obleke.

Peruvien in Dosking za višje duhovenstvo predpisane snovij za uniforme c. kr. uradnikov, tudi za veterane, gasilna društva, telovadce, livreje,

Sukna za biljarde in igralne mize, loden tudi nepromočljiv za lovske suknje; pralne snovij, v pladi za potovanje od gl. 4 12 itd. Vse to se dobi ceneje nego kje drugod in najboljše, trpežne kvalitete.

Joh. Stikarofski v Brnu (Brünn)

Največja zaloga Avstro-Ogrske. Vzorec franco. Za gospode krojače knjige z najraznovrstnejšimi in najlepšimi vzorci Pošiljate s povzetjem čez 10 glđ. franco. Pri mojej stalnej zalogi v vrednosti 200.000 gl. in pri mojej svetovne kupitji se razume ob sebi, da mi ostane mnogo odrezkov; ker pa ne morem razpošiljati vzorcev, vzamem take naročene odrezke rad nazaj, ali jih zamenjam z drugimi, ali pa vrnem donar. Barvo, dolgot in ceno treba je napovedati kadar se naroča take ostanki.

Korespondencija v nemškem, madžarskem, češkem, polskem, italijanskem in francozskem jeziku. 11—20 4

J. PSEPHOFER'S

Apotheke zum „goldenen Reichsapfel“

WIEN — Singerstrasse N. 15 — WIEN.

Kričistilne, nekaj imenovane univerzalne kroglice, zaslužijo po vsej pravici to poslednje ime, kajti obilo je bolezni, pri katerih so pokazale te kroglice svoj izvrstni učinek. Desetletja sem razširile so se te kroglice na vse strani, zapisujejo jih zdravniki in gotovo je malo družin, v katerih ne bi bilo male zaloge tega domačega pripomočka.

Jedna škatljica z 15 kroglicami stane 21 kr., jeden zavitek šestih škatljic 1 glđ. 5 kr., pri nefrankovani pošiljati po povzetju 1 glđ. 10 kr.

Ako se denar naprej pošlje, ni treba plačati porto, in stane: 1 zavitek kroglice 1 glđ 25 kr., 2 zavitka 2 glđ. 30 kr., 3 zavitki 3 glđ. 35 kr.; 4 zavitki 4 glđ. 40 kr., 5 zavitkov 5 glđ 20 kr., 10 zavitkov 9 glđ. 20 kr. (Manj, kot jeden zavitek se ne pošilja).

Prosimo, da se izrečno zahteva

„J. Pserhoferjeve kričistilne kroglice“

in paziti je, da ima pokrov vsake škatljice isti podpis J. Pserhofer v rdečih pismenih, katerega je videti na navodilu za porabo.

Balzam za ozeblino J. Pserhoferja 1 posodeca 40 kr., prosto poštnine 65 kr.

Trpotčev sok, proti kataru, hripavosti, krčnemu kašlju itd. 50 kr.

Amerikansko mazilo za trganje 1 glđ. 20 kr.

Prah proti potenju nog, škatljica 50 kr., poštnine prosto 75 kr.

Balzam za goltanec, 1 steklenica 40 kr., poštnine prosto 65 kr.

Življenska esenca (Pražke kapljice) proti pokvarjenemu želodecu, slabemu prebavljenju, steklenica 22 kr.

Angleški čudežni balzam, steklenica 50 kr., mala steklenica 12 kr.

Fijakerski prašek, proti kašlju itd. 1 škatljica 35 kr., poštnine prosto 60 kr.

Tanokininska pomada J. Pserhoferja, pospešuje rast las, škatljica 2 glđ.

Univerzalni plašter prof. Stendela, domače sredstvo proti ranam, ules. m itd., posodeca 50 kr., poštnine prosto 75 kr.

Univerzalna čistilna sol A. W. Bullricha, izvrstno domače sredstvo proti posledicam slabe prebave, 1 zavitek 1 glđ.

Razven imenovanih izdelkov dobivajo se še druge farmacevtske specialitete, ki so bile po vseh avstrijskih časopisih oznanjene. 7—12

Razpošiljanja po pošti se točno odpravljajo proti gotovem ali povzetju.

Pri dopošiljati denarja po poštnej nakaznici, stane porto dosti manj kakor po povzetju.

4—12

Riunione Adriatica di Sicurtà

v Trstu.

Zavaruje proti požarom, prevozu po suhem, rekah in morju, proti toči, na življenje v vseh kombinacijah.

Glavnica in rezerva društva dne 31. decembra 1883

Glavnica društva glđ. 3.300.000—

Rezervni fond od dobičkov 596.622 02

Posebna rezerva dobičkov od

zavarovanja na življenje 150.000—

Rezervni fond za podjetje na

premikanja vrednostnih efektov 161.500—

Premijska rezerva vseh oddelkov 7.342.780 36

Rezerva za škodo 267.601—

24—6 V portfelju:

Premije, ki se imajo potirjati

v prihodnjih letih 16.954.118 57

Skupni znesek v. h. škod plačanih od l. 1858 do 1883 glđ. 114.949.847 05

Urad ravnateljstva:

Via Valdirivo, št. 2 (v lastnej hiši.)

Ta fabrika izdeluje po jako nizkih cenah orgle za cerkve in harmonije. krasno vglasne in solid ne konstrukcije. Pogoji plačevanja so lahko prav ugodni. Kataloge in ceniko dobiva se gratis. Ta zavod izdelal je v dobi 16. let blizu 300 orgelj, mej katerimi je bilo dosti prav velikih. 5—0
To dokazuje najslajnejše zmožnost zavoda in njega realnost.